

Sarajevo, 19.10.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
12.10.2020. - 16.10.2020.

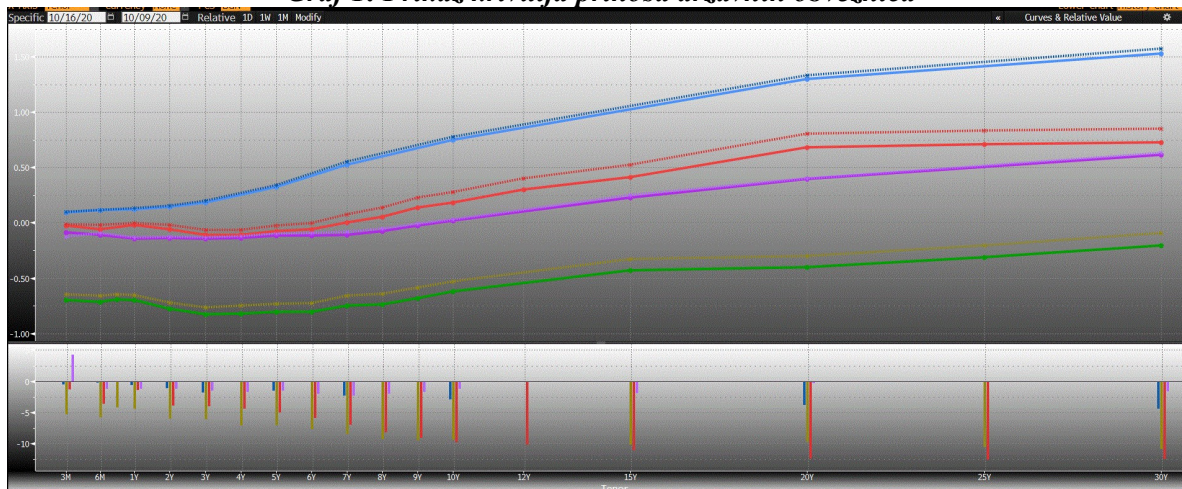
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	9.10.20	-	16.10.20	9.10.20	-	16.10.20	9.10.20	-	16.10.20	9.10.20	-	16.10.20
2 godine	-0,71	-	-0,75	0,15	-	0,14	-0,02	-	-0,06	-0,12	-	-0,13
5 godina	-0,73	-	-0,80	0,34	-	0,32	-0,03	-	-0,08	-0,09	-	-0,11
10 godina	-0,53	-	-0,62	0,77	-	0,75	0,28	-	0,18	0,04	-	0,02

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	9.10.20	-	16.10.20
3 mjeseca	-0,618	-	-0,677
6 mjeseci	-0,658	-	-0,716
1 godina	-0,634	-	-0,674

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 16.10.2020. godine (pune linije) i 09.10.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Tijekom proteklog tjedna prinosi na državne obveznice eurozone su zabilježili pad cijelom dužinom krive prinosa pod utjecajem širenja pandemije i njenog utjecaja na ionako krhak ekonomski oporavak.

EU bi u drugoj polovici tekućeg mjeseca trebalo da počne da emituje tzv. društvene obveznice (eng. Social bonds) kako bi financirala 100 milijardi EUR vrijedan plan za podršku zaposlenosti. Također, najavljeno je da će emisija obveznica za financiranje 750 milijardi EUR vrijednog fonda, koji je uveden zbog pandemije, započeti do kraja drugog tromjesečja 2021. godine te da će prosječno dospeljeće ovih obveznica iznositi 15 godina.

Deutsche Bundesbank je u izvješću o financijskoj stabilnosti objavila da se njemački financijski sektor treba spremati za „povećane napore“, kao rezultat rastuće zaduženosti, jer učinci prave ekonomske krize još uvijek nisu u potpunosti došli do financijskog sustava. Bundesbank očekuje da bi nesolventnost mogla zabilježiti rast za više od 35% u prvom tromjesečju sljedeće godine, uz napomenu da su ove prognoze veoma neizvjesne zbog ozbiljnosti šoka izazvanog pandemijom, koji je po prirodi bez presedana.

Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da je fiskalna stabilnost u eurozoni pod rizikom zbog pojačanog vala javnog duga, ali da bankarski sektor ima dovoljno kapitala za apsorobiranje gubitaka te nastavlja s kreditiranjem. Lagarde je istaknula da ekonomija eurozone nastavlja da bude podražana veoma prilagodljivom monetarnom politikom zajedno s fiskalnim politikama dok se postupno očekuje oporavak na globalnoj razini.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca (u mlrd EUR) – Nizozemska	KOLOVOZ	-	3,8	6,1
2.	Stopa nezaposlenosti – Španjolska	RUJAN	-	7,6%	7,5%
3.	Inflacija (G/G) – Njemačka F	RUJAN	-0,2%	-0,2%	-0,2%
4.	ZEW indeks povjerenja – Njemačka	LISTOPAD	72,0	56,1	77,4
5.	ZEW indeks povjerenja – eurozona	LISTOPAD	-	52,3	73,9
6.	Inflacija (G/G) – Finska	RUJAN	-	0,2%	0,2%
7.	Inflacija (G/G) – Španjolska F	RUJAN	-0,4%	-0,4%	-0,4%
8.	Industrijska proizvodnja (G/G)- eurozona	KOLOVOZ	-7,0%	-7,2%	-7,7%
9.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	RUJAN	4,8%	4,4%	4,6%
10.	Inflacija (G/G) F – Francuska	RUJAN	0,1%	0,0%	0,1%
11.	Inflacija (G/G) F – Italija	RUJAN	-0,9%	-1,0%	-0,9%
12.	Inflacija (G/G) F – eurozona	RUJAN	-0,3%	-0,3%	-0,3%

SAD

Pregovori o fiskalnoj podršci u SAD još uvijek nisu okončani te još uvijek nije izvjesno na koji će se način ovo pitanje riješiti. Predsjedateljica Predstavničkog doma SAD Pelosi je odredila utorak kao krajnji rok za dalji napredak u pregovorima s Bijelom kućom o pitanju paketa fiskalne podrške i favorizira plan u vrijednosti 2,2 bilijuna USD. S druge strane, Trump je ponovo ponudio plan podrške koji bi bio veći od 1,8 bilijuna USD.

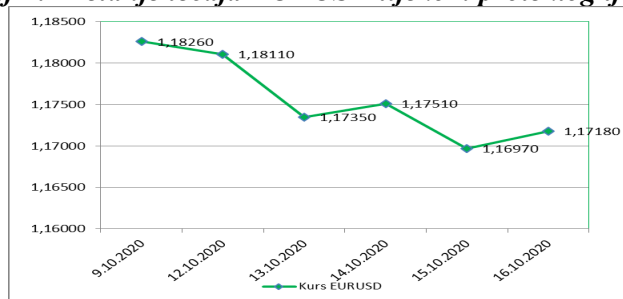
Podaci s tržišta rada objavljeni tijekom proteklog tjedna nisu bili ohrabrujući. Zahtjevi nezaposlenih za pomoć su neočekivano povećani u odnosu na prošli tjedan te su se našli na najvećoj razini od kolovoza, dok su se zaposleni, također, značajno usmjerili ka dugoročnoj pomoći za nezaposlenost. Ovakvi podatci su protumačeni kao mogućnost da su građani iscrpljeni od korištenja državne pomoći te su se fokusirali na Hitni program kompenzacija za nezaposlene (Pandemic Emergency Unemployment Compensation) koji osigurava do 13 dodatnih tjedana pomoć za nezaposlenost. Broj osoba koje su korisnici ovog programa je u tjednu koji je završio 26. rujna povećan za 818.054 osobe na ukupnih 2,78 milijuna. Pojedini zvaničnici Feda su istaknuli da je odluka da održava kamatnu stopu blizu nule godinama, za sada odgovarajuća, iako bi moglo biti potrebno više aktivnosti kako se oporavak bude odvijao.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	NFIB povjerenje malog biznisa	RUJAN	100,9	104,0	100,2
2.	Indeks cijena na malo (G/G)	RUJAN	1,4%	1,4%	1,3%
3.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite	09. listopada	-	-0,7%	4,6%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	10. listopada	825.000	898.000	845.000
5.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	03. listopada	10.550.000	10.018.000	11.183.000
6.	Maloprodaja (M/M)	RUJAN	0,8%	1,9%	0,6%
7.	Industrijska proizvodnja (M/M)	RUJAN	0,5%	-0,6%	0,4%
8.	Povjerenje potrošača Sv. Mičigena P	LISTOPAD	80,5	81,2	80,4

USD je aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD zabilježio pad s razine od 1,18260 na razinu od 1,17180.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Protekli tjedan u Velikoj Britaniji je i dalje bio u znaku pregovora o Brexitu i mogućnosti postizanja trgovinskog sporazuma. Premijer Johnson je izjavio da je sada vrijeme da se zemlja priprema za Brexit bez trgovinskog sporazuma, s obzirom na to da je EU odbila da ozbiljno pregovara te da, ukoliko Brisel ne promijeni tečaj, sporazum neće biti postignut. Johnson je istaknuo da ekonomija treba biti spremna 1. siječnja 2021. godine za sporazum koji je sličan sporazumu koji postoji s Australijom, a koji je utemeljen na jednostavnim principima globalne slobodne trgovine. Nakon ovih izjava pojavile su špekulacije da su pojedini zvaničnici Velike Britanije spremni da povuku kontraverzni Zakon o unutrašnjoj trgovini kojim se krši Brexit legislativa s ciljem da se ožive pregovori s EU.

Iz OECD-a je priopćeno da Velika Britanija treba da učini više na aktivnostima podrške nezaposlenima da pronadu posao, kao i na prevazilaženju ogromnih gubitaka u javnim financijama koje mogu da sačekaju, dok oporavak nakon pandemije ne bude značajno u tijeku. Isti izvor navodi da se šesta najveća ekonomija nalazi u „kritičnom momentu“ s obzirom na to da kriza prijeti da pogorša produktivnost i probleme nejednakosti dok Brexit, također, može da zada veliki udarac ekonomiji, navodi se u izvješću.

Iz BoE je priopćeno da BoE još uvijek nije spremna da implementira negativne kamatne stope. Istaknuto je da je to operativno pitanje i kreatori politika se trenutačno ne bave time da li ove stope treba uvesti ili ne.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	RUJAN	-	28.100	39.500
2.	Prosječne tjedne zarade, tromjesečno	KOLOVOZ	-0,6%	0,0%	-1,0%
3.	ILO stopa nezaposlenosti, tromjesečno	KOLOVOZ	4,3%	4,5%	4,1%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,90678 na razinu od 0,90747, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,3036 na razinu od 1,2915.

JAPAN

Guverner BoJ Kuroda je još jednom izrazio spremnost da se poduzmu dodatne monetarne akcije te izjavio da ova središnja banka nije ostala bez alati za ublažavanje utjecaja pandemije na ekonomiju. On je dodao da je ekonomija „dotakla dno“ u razdoblju između travnja i lipnja te da je sveukupna slika „znatno bolja“ nego prije nekoliko mjeseci, s prilično snažnim izvozom, proizvodnjom i kapitalnom potrošnjom. Ipak, potrošnja, a posebno ona u uslužnom sektoru, je prema Kurodi prilično slaba te će vjerojatno takva ostati određeno vrijeme, osim ako se ne proizvede učinkovito cjepivo za suzbijanje pandemije.

Prema navodima časopisa Nikkei, premijer Suga bi mogao naložiti Vladi da sastavi dodatne mjere ekonomskih stimulansa već u studenom, a ovakav korak predstavlja signal spremnosti Vlade da pruži veću podršku za ublažavanje značajnijih poremećaja ekonomije, koja je uzrokovana pandemijom. U fokusu ovih mjera bi mogla da bude podrška sektoru turizma i ugostiteljstva (restorana).

Reuters je objavio da je Vlada Japana spremna da iskoristi hitne rezerve za prevazilaženje pandemije kako bi ojačala prerađivački sektor i subvencionirala zaposlenost. Pozivajući se na isti neimenovani izvor navedeno je da će oko 90 milijardi JPY biti alocirano u dodatnu potrošnju kroz program subvencija

vrijedan 220 milijardi JPY kako bi se proizvodnja vratila u Japan iz inozemstva. Ideja je da kroz ovaj program Vlada subvencionira proizvođače da proizvodnju vrate u Japan te da se reducira rizik proizvodnje robe poput elektronskih dijelova ili medicinske opreme samo u određenom broju zemalja.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Porudžbine strojnih alata (G/G) P RUJAN	-	-15%	-23,2%
2.	Monetarni agregat M2 (G/G) RUJAN	9,0%	9,0%	8,6%
3.	Monetarni agregat M3 (G/G) RUJAN	7,4%	7,4%	7,1%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) F KOLOVOZ	-	-13,8%	-13,3%
5.	Iskorištenost kapaciteta KOLOVOZ	-	2,9%	9,6%
6.	Uslužni sektor (M/M) KOLOVOZ	1,5%	0,8%	0,1%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio pad s razine od 124,93 na razinu od 123,48. JPY je aprecirao i u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio pad s razine od 105,62 na razinu od 105,40.

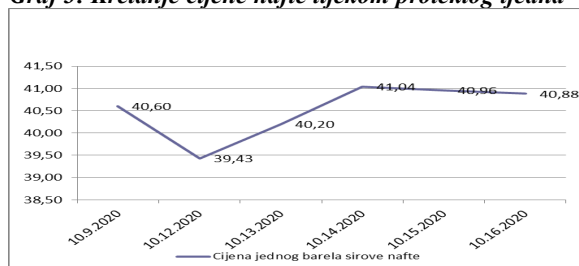
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 40,60 USD (34,33 EUR).

Početkom tjedna cijena nafte je smanjena ispod 40 USD po barelu pod utjecajem vijesti o ponovnom pokretanju proizvodnje u Meksičkom zaljevu nakon smirivanja uragana, dok je Libija pokrenula proizvodnju u svojim najvećim naftnim poljima. Output nafte je uduplan na skoro 600.000 barela dnevno tijekom desetodnevnog razdoblja. Pojedini analitičari sada upozoravaju da je ovo otežavajuća okolnost za OPEC. Međutim, već narednog dana pod utjecajem objavljenih pozitivnih ekonomskih podataka za Kinu, cijena nafte počinje da bilježi rast. OPEC je, nekoliko dana prije nego ministri treba da procijene utjecaj ograničenja ponude na svjetsko tržište nafte, smanjio procijenjeni obujam proizvodnje nafte koji će biti potrebno ponuditi na tržištu u narednim godinama. Smanjenje ponude rezultat je činjenice da su konkurenti iz SAD prevladali utjecaj niskih cijena, dok nastavak pandemije i dalje utječe na globalnu tražnju. Koalicija predvođena Saudijskom Arabijom i Rusijom planira da početkom naredne godine poveća ponudu nafte i obnovi još neke zalihe, ali postoji rastuća zabrinutost oko toga da li bi tržište moglo apsorbirati dodatne količine ovog energenta. OPEC je u izvješću za ovaj mjesec smanjio procjenu ponude za ovo tromjesečje za 900.000 barela dnevno na 27,46 milijuna barela na dnevnoj razini u odnosu na prošlomjesečno izvješće. U rujnu je redukcija ponude čak bila i veća.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 40,88 USD (34,89 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 0,69%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.930,40 USD (1.632,34 EUR).

Početkom tjedna cijena zlata je bilježila pad pod utjecajem očekivanja investitora da će doći do aprecijacije dolara, ali i zbog neizvjesnosti oko fiskalne podrške u SAD. Slabljenje dolara u kombinaciji s neizvjesnostima oko fiskalne podrške u SAD je utjecalo na to da se do sredine tjedna cijena zlata smanji na razinu ispod 1.900 USD po unci. Nakon ovog pada cijene, ista se konsolidirala na razini od oko 1.900 USD po unci gdje se održala do kraja tjedna.

Cijena zlata će u narednom razdoblju u velikoj mjeri ovisiti o fiskalnim pregovorima u SAD, kao i kretanju dolara. Predsjedateljica Predstavničkog doma SAD Pelosi je odredila utorak kao krajnji rok za dalji napredak u pregovorima s Bijelom kućom o pitanju paketa fiskalne podrške, prije predsjedničkih izbora koji se održavaju 3. studenoga, dok je predsjednik Trump ponovo ponudio plan koji bi bio veći od 1,8 bilijuna USD, koliko je njegov tim pokušavao da ponudi Pelosi. Pelosi favorizira plan u vrijednosti 2,2 bilijuna USD. Pojedine tehničke analize pokazuju da je linija podrške za cijenu zlata 1.880 USD po unci, dok je linija otpora određena na 1.913 USD po unci. Očekuje se da će cijena ovog plemenitog metala u narednih sedam dana kretati unutar ovako određenog intervala. Ukoliko se dogodi da Pelosi i Mnuchin ne postignu dogovor te stvore još jedan „zid“ u pregovorima, analitičari očekuju još jedan oštar pad cijene zlata.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.899,29 USD (1.620,83 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je smanjena za 1,61%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

